

Synček

„Ja nemám pokoja ani istoty; ni odpočinku, iba súženie...“ (Jób 3, 26)

„Prestaň! Paštéty doma máš. Nie! Prestaň! Daj to naspäť. Povedala som, že mi to už nevyjde! Mne je to jedno, ja idem k pokladni,“ soptila Iveta na svojho syna akýmsi polokrikom. Nechcela – ako obvykle – pútať pozornosť ostatných nakupujúcich, no v malých potravinách sa jej zúfalstvo, hnev a beznádej len ťažko dali skryť. Ulička, ktorou prechádzali, nimi bola nasiaknutá až tak, že sa citlivejším ľuďom robilo fyzicky nevoľno. Chceli ísť radšej čím skôr preč, nedýchať toto trápenie v ovzduší. Predavačky sa nenápadne otáčali jedna na druhú, šeptali si a krútili hlavami. Nebol to pre ne neznámy výjav, vlastne sa opakoval takmer denne. Malá, sotva stopäťdesiatpäť centimetrová útla žena, strhaná a rozrušená zväzda stále dookola ten istý sizyfovský boj so svojim vlastným synom.

„Nemáte to ľahké,“ povedala potichu a úprimne staršia pokladníčka Ivete, keď platila, zatiaľ čo sa jej potomok nevyberavo tlačil medzi zákazníkmi a prihadzoval na pás bombóny. Blížili sa jeho trináste narodeniny. A to bol preňho prostriedok, kedy – a niežeby inokedy nie – považoval za legitímne, priam nutné, vydierať svoju matku požiadavkami na drahé darčeky. Elektrická kolobežka, nový herný notebook s osemjadrovým procesorom... nespočetné množstvo sladkostí a lahôdkových výrobkov... to bola samozrejmosť. Ak namietala, nasledovalo odúvanie sa, búchanie, doprosovanie, vyjednávanie, slzy, vyhrážanie, neľudský ryk. Vedela, že tieto súboje stále prehráva, no predsa verila, že by elektrická kolobežka mohla priniesť pár týždňov pokoja.

Stotridsaťsedem kíl je na dvanásťročného chlapca vsutku dosť. Hugo však nikdy nebol ako ostatné deti. Najhoršie to pre Ivetu začalo byť v dobe, kedy jeho fyzická sila prevýšila tú jej, čo bolo krátko po jeho ôsmich narodeninách. Už mu viac nevedela zabrániť vo vykrádaní špajze a chladničky a všetkých – stále sa meniacich – skrýš jedla v byte. Neraz jej pri týchto súbojoch takmer zlomil či prinajmenšom vykĺbil ruku. Pokoj jej nedal ani v snoch, kde sa objavoval ešte väčší, ešte silnejší a požívanejší. Bol ako Goliáš, Leviathan, starozákonné monštrum, zlý obor z írskych legend.

Počas tehotenstva nič netušila. Autizmus, ani jeho konkrétnu formu a závažnosť nedokáže ultrazvuk prezradiť. Keby vtedy na tej čiernej obrazovke monitoru videla záblesk z budúcnosti – býčie funenie obezitou poznačeného potiaceho sa agresora pri mäsiarskom

pulte, prebdené noci a roky, podliatiny na zápästiach a duši, kariéru zavesenú na klinec; na preplnený klinec, kde za dvanásť rokov odvisli sny o rodine a harmónii, o zmysle zachovať rod, o čase na samú seba – možno by zvolila... inú možnosť. Takto premýšľala často. Zároveň tieto myšlienky zaháňala ako kacírske, strach naháňajúce a trest zasluhujúce. Spovedala sa a plakala. Počúvala slová o Jóbovi.

Milan sa s ňou rozviedol, keď mal Hugo necelých päť, v čase keď sa začínali čoraz výraznejšie prejavovať jeho problémy. Ďalšie deti nemali a nevidela ani nádej na nový vzťah. Kto by chcel ženu s postihnutým synom? Akoby ju v neprítomnosti odsúdili na doživotie. Dvojité doživotie bez mreží, vo väzení s minimálnym stupňom stráženia, no s obrovskou – stotridsaťsedem kilovou – guľou pripútanou k nohe, ku krku, k duši, ak existuje.

Špeciálna základná škola a opatrovatelky sú drahé. Väčšina jej nízkeho platu išla na tieto záležitosti, na jeho potravu a na lieky. A samozrejme na byt. Ľahnúť si chodila úplne zničená. Ak si ešte vládala umyť zuby, v zrkadle videla musulmanku. Musulmani boli väzni v koncentračných táboroch, tí úplne apatickí a bezvládni. Hoci ešte nevstúpili do sveta mŕtvych, tak do sveta živých už nepatrili. Presne tak sa cítila.

„A riekol: Nože vezmi svojho syna (...) a idi do zeme Morija a obetuj ho tam v zápalnú obeť na jednom z tých vrchov, o ktorom ti poviem.“ (Genesis 22, 2)

„Chlapec! Bude to chlapec! Budeme mať chlapčeka, láska,“ tešila sa objímajúc svojho manžela na jeseň roku 2010. Perinky a dupačky sa zbierali, radosť kulminovala. „Bude to náš poklad, náš úžasný synček.“ Na svojom Facebooku po pôrode zdieľala motivačný obrázok – siluetu dojdúcej ženy na ružovom podklade – doplnený ozdobným textom *Stat' sa matkou je to najkrajšie poslanie v živote ženy*.

V prípade kolobežky sa opäť žalostne mýlila, opäť sa nechala nachytať. Myslela si, že jej tých štyristo eur zabezpečí aspoň trochu oddychu. Chyba. Jeho sľuby, že do Vianoc už nič iné nebude žiadať, nevydržali ani pár hodín.

V populárnej sieti lekární BEN mali veľkú zľavu na klasické – archaické – teplomery a tak Iveta kúpila sedem. Ortuťové teplomery sú dnes skutočná rarita. Keď chcel prvý čínsky cisár dosiahnuť nesmrteľnosť, nenakupoval u BENA, ortuť zháňal inak. Mal na to ľudí, bol cisár. No jedna vec platila – domnievala sa Iveta – aj po viac ako dvoch tisícročiach. Sú fenomény čo pretrvávajú miléniá. Kristus a ortuť stále účinkujú na ľudské organizmy. Čchin túžiaci po živote večnom sa ortuťou postupne otrávil – čítala o tom kedysi dávno v knihe *Nesmrtelnosť* od Stephena Cavea.

Prvý z teplomerov rozbila nemotorne a tiež akosi odosobnene – odťahujúc hlavu a odvracajúc zrak – o roh plechovej skrinky na Deň detí. Ortuť primiešala do koložvárskej kapusty. Nemala strach, že by si Hugo pri svojom štýle konzumácie mal čas všimnúť, že chuť je iná. A možno ani nie je. Netušila, neochutnala. Ďalšie týždne jej už rozbíjanie šlo zručnejšie, i na riedenie a spôsob podania mala akosi viac nápadov. Po rokoch to bola konečne nejaká kreatívna činnosť.

Prvé zdravotné komplikácie sa začali u Huga objavovať po deviatom teplomere. Pri sedemnástom bol prvý raz hospitalizovaný na noc. Zoslabol, poddával sa. Jeho agresia prekvapivo ustúpila, no aj z polodelíria šeptal názvy údenárskych výrobkov. Zrazu, akoby jej ho začalo byť ľúto, ako keby sa na malú chvíľku znovu ozval ten potlačený, ale odveký – praveký – materský pud. Rýchlo sa však vrátila k rozumu. Pri jednom z večerných pohľadov do zrkadla si uvedomila čo urobila a čo stále robí. V zrkadle videla dozorkyňu. Nalíčenú, elegantnú, nemecky precíznu. Zo zariadenia na eutanáziu duševne chorých počas programu T4. Ambicióznu a cieľavedomú, sofistickovanú vrahyňu. Prvýkrát po rokoch si konečne pripadala sexi.

Až z druhého konca republiky musela zohnať nadrozmernú truhlu. A bola aj pekne predražená. Ani po smrti si nedal pokoj s prehnanými požiadavkami. Z takmer štvrt' tony, ktorú vážila rakva spolu s telom ostalo niekoľko desiatok gramov popola. A tak mohla svojho syna po rokoch opäť držať v rukách – v náručí. Neplakala. Kremácia je hygienická, čistá, rýchla. Po nej sa už nevráti, neožije, nepríde ako nenásytý Zombie. Umrel kráľovský, teda cisársky, ako Čchin. Hugo ale miesto obrovskej podzemnej terakotovej armády dostal iba malé miesto, vlastne akúsi zásuvku v kolumbáriu v Ružinove, v takzvanej veľkokapacitnej urnovej stene.

„Keď uplynula sobota a svitol prvý deň týždňa (...) tu zrazu nastalo silné zemetrasenie, lebo Boží anjel zostúpil z neba, odvalil balvan a sadol si naň. Žiaril ako blesk a odev mal biely ako sneh.“ (Matúš 28, 1-3)